

Natuurwaardenonderzoek

Tijlswegje 4 – 6 Hasselt

Colofon

Natuurwaardenonderzoek Tijlswegje 4-6 Hasselt

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. W. Bekke
 Twentepoort Oost 16a
 7609 RG ALMELO

Projectnummer en versie: 2717, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise & D. Tuitert	Rapportdatum: 2-9-2020
Ligging projectgebied: Tijlswegje 4-6 Hasselt		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
T: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel	3
2 Het onderzoeksgebied	4
2.1 Situering	4
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	4
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen	6
4 Het onderzoek	7
4.1 Methode.....	7
4.2 Resultaten	9
4.3 Wettelijke consequenties.....	10
5 Samenvatting en conclusies	10
6 Geldigheid	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van een perceel aan de Tijlswegje 4-6 te Hasselt. Bestaande bedrijfsbebouwing wordt geamoveerd om de bouw van woningen mogelijk te maken. Tevens worden bomen gerooid in de groenstrook aan de noordzijde van het plangebied. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, heeft Natuurbank Overijssel het plangebied op 17 september 2019 onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde diersoorten en beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen.

Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de te slopen bebouwing niet uitgesloten kon worden. Gelet op de aard van de aanwezige bebouwing moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van een zomer-, winter, kraam- en paarverblijfplaats van verschillende vleermuissoorten, in het bijzonder laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis. Per 1 december 2019 zijn egel en kleine marterachtigen strikter beschermd in de provincie Overijssel. Voor deze soorten geldt niet langer een vrijstelling voor het 'doden' van deze dieren en het 'beschadigen en vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'.

In het kader van de zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een visuele inspectie de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen niet vastgesteld kan worden en de aanwezigheid van een vaste rust- en voortplantingsplaats van de egel niet uitgesloten worden, is gericht onderzoek noodzakelijk om de wettelijke consequenties vast te kunnen stellen.

Vleermuizen, egel en kleine marterachtigen mogen niet gedood worden en hun vaste rust- en voortplantingsplaats mag niet beschadigd/vernield worden zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen en de functie van het plangebied voor egel en kleine marterachtigen gepresenteerd. Tevens is de volledige beplantingsstrook onderzocht in het kader van een quickscan natuurwaardenonderzoek. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

1.2 Doel

Om de functie van de gebouwen voor vleermuizen en de functie van het plangebied voor egel en kleine marterachtigen vast te kunnen stellen, is specifiek onderzoek uitgevoerd in de periode september 2019- juli 2020. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017¹.

Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te geven op onderstaande onderzoeksvragen:

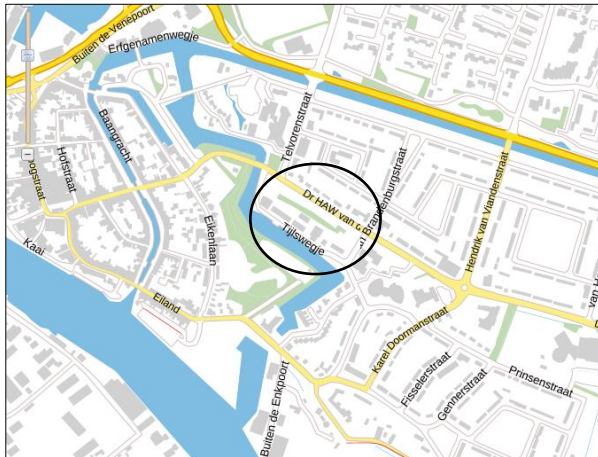
1. *Welke functie(s) hebben de gebouwen en bomen in het plangebied voor vleermuizen? Welke soorten en hoeveel dieren bezetten een verblijfplaats in het gebouw?*
2. *Waar bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing?*
3. *Welke functie heeft het plangebied voor egel, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn?*

¹ Dit protocol is ook in 2019 en 2020 geldig.

2 Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd tussen de Dr. H.A.W. van der Vechtlaan en Tijlswegje te Hasselt en omvat de adressen Tijlswegje 4-6. Het ligt in de woonkern van Hasselt en wordt omgeven door stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied op de topografische kaart aangeduid.

Globale ligging van het plangebied; deze wordt met de cirkel aangeduid (bron kaart: Pdok.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt uit een bedrijventerrein waar onder andere de gemeentelijke buitendienst een vestiging heeft. Het bestaat uit erfverharding, bebouwing en een groenstrook met gazon, bomen en struiken ten noorden van de bebouwing. In het plangebied staan drie grotere bakstenen gebouwen en één kleiner houten gebouwtje. De bakstenen gebouwen zijn gedekt met golfplaten, het kleine houten gebouwtje is gedekt met dakpannen. Alleen het meest zuidelijke gebouw beschikt over een (holle) spouw. De andere gebouwen beschikken over een steens-muur. De gebouwen beschikken niet over een geschoten kap en vermoedelijk niet over dakisolatie. De gebouwen waren tijdens het veldbezoek in gebruik en verkeren in een goede staat van onderhoud. Aan één gevel groeit klimop. Aan de noordzijde staat een groenstrook met volwassen zomereiken, elzen en linden, met een ondergroei van o.a. laurier.

Detailopname van het plangebied. De begrenzing van het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

Detailopnames van de bebouwing en beplanting in het plangebied.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het voornemen is om alle bebouwing in het plangebied te slopen, aanwezige opgaande beplanting te rooien en woningen in het plangebied te bouwen. Het plangebied krijgt een eigen ontsluiting. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (bron: bjz.nu).

Ten behoeve van de voorgenoemde activiteiten, moeten een aantal bomen geveld worden om de ontwikkeling mogelijk te maken aan de noordzijde van het plangebied. Later worden bomen in de groenstrook ten noorden van van het plangebied gerooid.

4 Het onderzoek

4.1 Methode

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersen D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanstelling en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen met zwermende dieren, tijdens het in- en uitvliegen van de verblijfplaats, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, paar- en massawinterverblijfplaats.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector nabij het te verbouwen gebouw. De onderzoeker heeft het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren en baltende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Alle bezoeken zijn uitgevoerd door één onderzoeker. Gelet op de omvang van het object is dat voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige vleermuizen.

Egel en kleine marterachtigen

Tijdens alle veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van egel en kleine marterachtigen. Er is daarbij gebruik gemaakt van een verrekijker tijdens perioden met daglicht en een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28) tijdens de avond-nacht-vroege ochtend. Tevens is gezocht naar uitwerpselen en is geluisterd naar parende egels.

Onderzoekers

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P. Leemreide (bezoeken in 2019) en D. Tuitert (bezoeken in 2020). Tijdens de bezoeken is P. Leemreide geassisteerd door B. van Jaarsveld. P. Leemreide is een ervaren onderzoeker, welke sinds 2009 actief is met vleermuisonderzoek in Nederland en reeds 32 jaar actief betrokken bij vogelonderzoek. Jaarlijks onderzoekt hij 20-25 van dergelijke locaties op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Naast beroepsmatig onderzoek is hij ook vrijwillig actief bij vleermuisonderzoek (monitoring). Zo telt hij jaarlijks twee maal een route in de Achterhoek op vleermuizen in het kader van het Meetnet Ecologische Monitoring. Dit onderzoek wordt gecoördineerd door de Zoogdiervereniging, in samenwerking met het CBS. D. Tuitert is een landelijk erkende vleermuisonderzoeker en ervaren ecooloog. Hij heeft ruim 25 jaar ervaring met soort- en verspreidingsonderzoek naar vleermuizen, in het bijzonder naar meervleermuizen in de kop van Overijssel.

Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, het bezoek in september en oktober is uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis. Er zijn geen specifieke bezoeken tijdens het middernachtzwermen (eind augustus, begin september) uitgevoerd om dat de bebouwing in het plangebied ongeschikt is als massa-winterverblijfplaats (te weinig massa of bouwvolume en geen gebufferde delen van het gebouw zoals loggia's). De toegepaste onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2017. In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

bezoekdatum	tijdstip	Zon op / zon onder	onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
16-9-2019	22:00-0:00	19:47	L+vJ	Paarverblijfplaats	Half bewolkt, 16°C, droog, windstil
11-10-2019	20:15-22:15	18:48	L+vJ	Paarverblijfplaats	Bewolkt, 16°C, droog, wind 1-2 Bft
25-6-2020	22:00-0:00	22:03	T	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	onbewolkt, 28°C, droog, windstil
10-7-2020	2:40-4:40	5:26	T	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 12°C, droog, windstil
17-6-2020	22:00-0:00	21:49	T	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 22°C, droog, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied. L+vJ staat voor Leemreide en van Jaarsveld. T staat voor Tuitert.

Egel en kleine marterachtigen

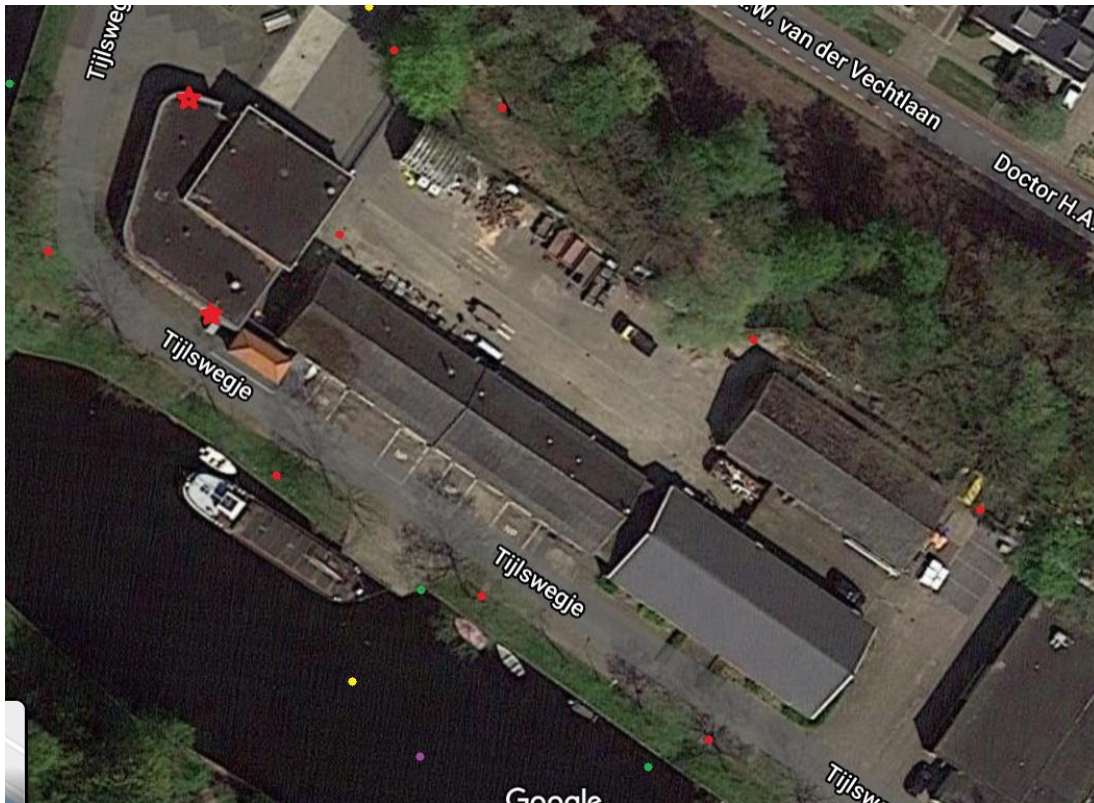
Tijdens alle bezoeken, welke in 2020 aan het plangebied zijn gebracht, is gekeken naar egel en kleine marterachtigen.

4.2 Resultaten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn géén aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing in het plangebied bezet. Wel is een zomerverblijfplaats van twee gewone dwergvleermuizen vastgesteld achter een daklijst van een gebouw net naast het plangebied (brandweerkazerne).

Verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis net buiten het plangebied. Deze wordt met de rode ster aangeduid. Verder staan de waarnemingen van foeragerende vleermuizen weergegeven. Rood = gewone dwergvleermuis, groen = ruige dwergvleermuis, paars = watervleermuis en geel = laatvlieger.

Foerageergebied

Tijdens alle bezoeken zijn verschillende vleermuizen waargenomen rondom het plangebied, zoals een gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Op bovenstaande luchtfoto worden deze waarnemingen weergegeven. Ook is éénmaal een overvliegende rosse vleermuisgehoord. Deze had geen binding met het plangebied. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Egel en kleine marterachtigen

Er zijn geen waarnemingen gedaan van egel of kleine marterachtigen. Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt geconcludeerd dat deze soorten geen vaste rust- en/of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten.

4.3 Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood, en wordt geen vaste rust- en/of verblijfplaats verstoord, beschadigd of vernield. Het slopen van de aanwezige bebouwing en het vellen van bomen leidt niet tot wettelijke consequenties. Het onderzoek is volledig uitgevoerd en onder gunstige weersomstandigheden.

Egel en kleine marterachtigen

Egel en kleine marterachtigen bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen egel, of kleine marterachtige gedood, en wordt geen vaste rust- en/of verblijfplaats verstoord, beschadigd of vernield. Het slopen van de aanwezige bebouwing en het vellen van bomen leidt niet tot wettelijke consequenties. Het onderzoek is volledig uitgevoerd en onder gunstige weersomstandigheden.

5 Samenvatting en conclusies

In najaar van 2019 en het voorjaar van 2020 is de functie van bebouwing en enkele bomen aan Tijlswegje 4-6 te Hasselt onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Het volledige plangebied is onderzocht op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van egel en kleine marterachtigen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het daarvoor geldende protocol en is volledig en onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Uit het onderzoek is gebleken dat vleermuizen, egel en kleine marterachtigen geen vaste rust- of verblijfplaats bezetten in het plangebied. Ook vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen, egel of kleine marterachtigen.

De functie van de omgeving van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen wordt niet aangetast door uitvoering van de voorgenomen activiteiten.

6 Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegde gezag (provincie Overijssel) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”